

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2003-12-18

Områdesnummer: NRO 20 081

Områdesnamn: Dalbyn-Gulleråsen

Kommun: Rättvik (2031)

Kartblad: 14FSV

Area: 747 ha totalt, varav 708 ha är land och 39 ha vatten.

Naturgeografisk region: 28b Sydligt boreala kuperade områden. 30a Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden.

Agrara kulturlandskapsregioner: Södra Norrlands och norra Svealands kust- och odlingsbygder. Södra Norrlands och norra Svealands skogsbygder.

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng.

Riksvärde:

Sedimentära bergarter	
Odlingslandskap	Flora
	Fauna
	Lövskog
Rikt topogent kärr	Flora
Vattendrag	Flora
Meander	

Värdeomdöme: Odlingsbygderna är representativa för Siljansbygdens natur och kultur samt hyser stort värde för turism, friluftsliv och landskapsbild. Vid sidan av höga biologiska och ekologiska värden tillkommer intressanta geologiska bildningar som förekomsten av revkalkullar av s.k. Bodakalk.

Åsträckan är i första hand botaniskt mycket värdefull, men har även landskapsbildsmässig, geologisk och zoologisk betydelse. De meandrande åsträckorna omgivna av öppen, frodig ängsmark torde vara unika i länet.

Huvudkriterier: A, C, D, E

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, kontinuitet, representativitet, raritet, betydelse för flora och fauna.

Förutsättningar för bevarande: Minimera förändringar i markanvändningen, fortsatt hävd av jordbruksmark, ådraget skyddas mot hydrologisk och kemisk påverkan.

Värdena kan påverkas negativt genom exploatering i form av exempelvis nybebyggelse, utebliven hävd av nu öppna marker, omföring av lövskog till barrskog, avloppsutsläpp i vattendrag, kalkbrytning i revkullarna.

Säkerställande: Området omfattas av MB 4 kap 2 §.

Områdets huvuddrag: Området omfattar tre i huvudsak jordbruksområden med hävdad eller igenväxande mark nära Ore och Gulleråsen samt ett vattendrag med rik strandvegetation.

Dalbyn-området utgörs av ett långsmalt odlingslandskap sluttande mot Oresjön. Terrängen är mycket småkuperad och sönderbruten av brukningsvägar, rösen, skogsdungar och enstaka byggnader. Brutenheten och variationsrikedomen hos landskapet gör det biologiskt intressant. Flera botaniska värdefulla områden finns, med bl.a. en lokal för guckusko.

Geologiskt intressant är förekomsten av revkalk, Bodakalk. En terrassbildning anses höra samman med högsta kustlinjen.

Sanden-Änderåsen består av ett större område vid Gulleråsen samt två mindre i anslutning till detta. Området utgörs främst av kuperad jordbruksmark, hävdad och igenväxande samt igenvuxen och då i regel lövskogsklädd. Även i lövskogen insprängda barrskogsdungar förekommer. Ett antal mindre sjöar och vattendrag ingår i den avsatta arealen.

Området berör tre revkalkkullar, varav två är i det närmaste orörda. Kalkpåverkan gynnar vegetationen, bl.a. den här förekommande sällsynta ormbunken kalkbräken.

Storsveden utgör ett variationsrikt, kraftigt kuperat område med övergivna slåtterängar. Hackslogarna domineras nu av lundartad lövskog.

Jordmånen är kalkrik och bördig, vilket tillsammans med de fuktiga betingelserna i området resulterat i en yppig vegetation med artrik örtflora, bl.a. guckusko. Lövskogsbiotoperna gynnar även faunan, sålunda har här påträffats t.ex. snäckor av släktet Cluasilina.

En låg revkalkkulle med Bodakalk är belägen söder om Jälltjärnen. Förkastningar och bergartsgränser förekommer utan att ha klarlagts närmare.

Andån-Bysjöån. Området utgörs av vattendraget från Röjeråsen till mynningen i Oresjön. Ån följer i hela sitt lopp Siljansringens sedimentberggrund och är i vissa partier kraftigt meandrande. Myrstråk ingår i området.

Stränderna består till stora delar av numera ej hävdade slåtterängar. Ängsmarken är dock fortfarande öppen på vissa sträckor. Vegetationen längs ån är bitvis

mycket frodig med fuktängsväxter som brudsporre och ängsnycklar. På låga levéer växer kanelros och rikligt av den sällsynta blåtryn.

Även på myrarna förekommer vissa rikkärrstråk. Ett litet extremrikkärr hyser bl.a. axag och hårstarr. Djurlivet är mycket litet känt.

Anmärkningar: Området ingår som objekt nr 19, 21, 26 och 28 av klass I, i länsstyrelsens översiktliga naturinventering av Rättviks kommun, samt som objekt nr 27, klass I, i länets naturvårdsprogram. Området berörs av en del av objekt nr. 7 i ängs- och hagmarksinventeringen.

Området berör område av riksintresse för friluftsliv, Siljanområdet.

Referenser:

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, 1982: *Översiktlig naturinventering i Rättviks kommun*. Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1982:3.

Rynéus, T (o medarb), 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*.

Länsstyrelsen 1988:1.

Länsstyrelsen Dalarna. *Dalarnas ängar och betesmarker*. Miljövårdsenheten 1993:1.